

- hoofdstuk 1 -

Mijn Herder

De HEERE is mijn Herder (vers 1a).

Dat is het begin van Davids muziek. Daarin ligt de grondtoon, die doorklinkt tot het einde van het lied en dan langzaam wegsterft. Alles wat volgt, is de verdere uitwerking van deze hoofdgedachte, steeds van een andere kant bezien.

Wie de HEERE is voor Zijn volk en wat dat volk is voor die God. David tekent ons als in één trek de goedheid, de tederheid, de waakzame zorg, de liefde die in alles voorziet, de genadige nabijheid en beschermende macht die de HEERE over Hem had betoond. Nee, zo goed als voor David kon Hij toch voor niemand zijn. Wat is de HEERE voor mij – voor mij – goed geweest. Zijn goedheid gaat het al te boven. Daarom ligt in dit woord ook het verlangen opgesloten, het vaste besluit, om alleen te luisteren naar de stem van zijn Herder; onvoorwaardelijk te treden in Zijn voetstappen; zich uitsluitend binnen de grenzen van Zijn weide te voeden; zich standvastig te verlaten op de getrouwheid van zijn Herder en zich voortdurend aan Zijn bescherming over te geven. Zo innig, zo teer voelde David de verhouding tot zijn God. Hoe menigvuldig, hoe verschillend en hoe belangrijk zijn de wederzijdse betrekkingen tussen de herder en de kudde en ieder schaap in het bijzonder. De dichter zoekt door de beademing van de Geest uit te drukken Wie de HEERE voor hem persoonlijk is. Dat dit ook voor ons steeds een zielsbehoefte zou mogen zijn. ‘De HEERE is mijn Herder.’ Zie dan allereerst op Hem Die hij zijn Herder noemt. ‘De HEERE.’ De HEERE is God, Die de hemel en de aarde uit niet heeft voortgebracht. Hij is God en roept de dingen die niet zijn alsof ze waren. Zou voor Zijn alvermogen iets te wonderlijk zijn? Hij is God, Davids Herder.

Hij is ook de Heere. Hij gebiedt over hemel en aarde en alles moet gehoorzamen op Zijn wenken. Alles wat leeft en adem heeft moet zich buigen in het stof. Erken die God, Hij is geducht. De Heere regeert. Maar dat alles zou ons, arme zondaren, slechts dodelijk zijn en ondergang en verderf over ons brengen als die God Die schiep en onderhoudt, als die God Die de Heere is en Die gebiedt, niet zou zijn de 'HEERE'. Let op het verschil in de schrijfwijze met het eerste 'Heere'. Jehova, de God van het genadeverbond. De HEERE, dat is Zijn verbondsnaam. Daarin wordt de nederbuiging van God in Zijn lieve Zoon Christus Jezus uitgedrukt. In die Naam schittert Zijn rijke weergaloze liefde tot een verloren wereld. Daarin drukt de Geest uit dat Hij de goddeloze redt. Hoe diep ontroerd heeft David getuigd van dat verbond met die Jehovanaam tot middelpunt: 'Hoewel mijn huis also niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles welgeordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust' (2 Sam. 23:5).

Dat is een zalig begin, maar dan zijn we toch aan het eind geweest met onszelf en is in God al ons heil en al onze eer. God heeft Zich geopenbaard en weggeschonken in Immanuël. Hij kon spreken: 'Die mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien' (Joh. 14:9). In dat verbond is de Zoon Middelaar. Gezegend zij Zijn Naam.

'HEERE' is een Naam die aan de drie Personen gemeen is. Zie erin schitteren de eeuwige liefde van de Vader, Die een vloekwaardig volk verkiest en aan de Zoon geeft om het vrij te kopen en te verlossen. 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde' (Jer. 31:3). Ja HEERE, dat hebt Gij! En dat voor zo iemand! Hoe diep zinken we daarbij weg!

Zie in die Naam 'HEERE' de Zoon, Die troon en kroon verliet om Zijn leven te geven voor Zijn schapen. 'Daarom heeft Mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg' (Joh. 10:17). Hij heeft het zwaard in Zijn hart opgevangen, opdat de schapen niet zouden verderven, maar het eeuwige leven hebben. En nu heeft Hij alle macht in hemel en op aarde. Hij is de overste Leidsman en Voleinder van het geloof. Let in die Naam 'HEERE', Jehova, op de Heilige Geest, Die het neemt uit Christus en de Vader en de Zoon verheerlijkt. Volzalig, drie-enig Verbondsgod! Jehova is de onveranderlijk zijnde. Ja, maar dan zó dat Hij eeuwig liefheeft en met Zijn Wezen borg staat voor het leven en de welstand van Zijn kudde. Hij is de Koning der eeuwen en

de eeuwige God. Zie, in die Naam 'HEERE' is de purpergloed van het bloed van het Lam. God, in Christus, de Herder.

Die God is ons een God van volkomen zaligheid. David is er heilig verlegen mee hoe hij al die liefde en trouw zal uitdrukken. De Geest geeft hem een gepast woord om het te zeggen: 'De HEERE is mijn Herder.' Vanaf de vroegste eeuwen had het de God aller genade behaagd Zichzelf aan Zijn volk onder het beeld van een herder voor te stellen. Deze naam sluit aan bij Israëls historie. We doen slechts een greep.

Was Abel, de eerste martelaar, niet een schaapherder? Zijn bloed riep om wraak. Het bloed van Jezus spreekt betere dingen. Dat spreekt van verzoening en leven. Hij is door het bloed van het eeuwige testament uit de doden teruggebracht.

Onze vader Abraham leidt zijn kudde naar het vreemde land, waar zij rondtrekken en afgezonderd wonen.

Izak is de zorgvuldige herder die putten graaft voor de schapen om hen te laten drinken en die hen in vrede weidt te midden van de vijanden. Jakob leidt zijn kudde in zekerheid en krijgt die als loon voor veel werk en moeite. Hij leidt de kudde naar Kanaän en past zich aan de kudde aan zodat de zogenden niet zouden bezwijken en de lammeren niet sterven. Hij worstelt en bidt.

En dan David, die de kudde weidt van zijn vader Isaï en zowel de leeuw als de beer heeft verslagen. Hij draagt de hitte van de dag en de kou van de nacht. Hij beklimt steile paden en waagt zich in kloven en ravijnen. Het bevende lam draagt hij met levensgevaar weg in zijn armen. Hoe kent hij het schaap. Maar ook de herder in zijn opofferende zorgen en bewaring van de kudde, terwijl ieder schaap de volle aandacht heeft. Zo'n herder is de HEERE.

Hoe vaak komt het beeld van de herder voor in het Woord. Denk aan Psalm 79: 'Zo zullen wij, Uw volk, en schapen Uwer weide, U loven in eeuwigheid, van geslacht tot geslacht; wij zullen Uw roem vertellen.' En bidt de kerk niet in de tachtigste Psalm: 'O Herder Israëls, neem ter ore, Die Jozef als schapen leidt; Die tussen de cherubs zit, verschijn blinkende.' De zanger van de honderdste Psalm juicht: 'Weet dat de HEERE is God; Hij heeft ons gemaakt (en niet wij), Zijn volk en de schapen Zijner weide' (Ps. 100:3).

Zie, de Heere HEERE zal komen, zegt Jesaja. 'Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen

en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden' (Jes. 40:11). Ezechiël verklaart in de Naam van de HEERE: 'En Ik zal een enigen Herder over hen verwekken, en Hij zal hen weiden, namelijk Mijn Knecht David; Die zal hen weiden' (Ez. 34:23).

Al blijft de herdersnaam gelden voor de Drie-enige, in het bijzonder wordt hij gebruikt voor de Middelaar Gods en der mensen. Hij noemde Zichzelf de goede Herder, Die Zijn leven stelt voor Zijn schapen, hen bij name roept en hen merkt met bloed aan oor en voet. 'Mijn schapen horen Mijn stem (...) en zij volgen Mij' (Joh. 10:27). In en door Christus is God Zelf in de rijkste en allesomvattende zin van het woord de Herder van Zijn volk. In Jezus werkt Hij het eeuwig voornemen van Zijn liefde uit. Hoor hoe Paulus spreekt van 'de grote Herder der schapen, [Die] door het bloed des eeuwigen testaments uit de doden [is] wedergebracht' (Hebr. 13:20). Hem, Wiens vrede komt over de schapen. Petrus roept de gemeente toe: 'Gij waart als dwalende schapen, maar gij zijt nu bekeerd tot de Herder en Opziener uwer zielen' (1 Petr. 2:25). Hij beschrijft Hem als de overste Herder, aan Wie alle geroepen herders hun bediening en gezag ontlene en van Wie zij hun loon zullen ontvangen: 'En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen' (1 Petr. 5:4).

En Johannes op Patmos spreekt, teruggrijpend op onze psalm, van het 'herderen' van Jezus in de eeuwigheid, als Hij Zijn schapen leidt aan de levende fonteinen der wateren (vgl. Openb. 7:17).

Wat een Herder is Hij. De almacht is de gordel van Zijn lendenen. Wie zou iets tegen Hem kunnen doen om Zijn kudde te verderven? Maar die almacht is nodig om ook maar één schaap te behouden.

Wat een trouw. 'Getrouwe Herder', zucht de kudde, 'breng ons weêr!' (Ps. 80:11 ber.) Wat een liefde bij zo veel vijandschap. In wetenschap alwetend en in middelen onbegrensd. De verschillende schapen van Zijn kudde mogen onderscheiden zijn in leeftijd, toestand en behoefte. Ze zijn verspreid over de aarde en toch kan het oog van de Jehova-Herder elk van Zijn verspreide schapen zien alsof zij op een kleine oppervlakte bijeenwaren. Zijn oor is open voor hun vele noden en behoeften, alsof Hij slechts naar de stem van één smekeling had te luisteren. Zijn hand kan uit de volheid van Zijn voorraadschuren aan elk van hen op ieder ogenblik die zegeningen schenken die het meest gepast zijn voor de omstandigheden.

Aan de bedroefde deelt Hij vreugde mee. Aan de hongerige geeft Hij eten. De zwakke verleent Hij kracht. Aan hem die wankelt, verleent Hij standvastigheid. Wie neerstort, wordt door Hem weer opgericht. De belaagde bevrijdt Hij met de arm van Zijn sterkte. De radeloze geeft Hij raad en de verstandeloze schenkt Hij wijsheid. Hij bezit gerechtigheid voor de schuldige en zelf voor de gewonde. Aan de levende geeft Hij een onsterfelijke hoop en aan de stervende een eeuwig leven. O genadige en almachtige Herder, mijn ziel maakt U groot met de gehele kudde! 'U zoekt mijn hart, mijn oog blijft op U staren' (Ps. 119:5 ber.).

'De HEERE is mijn Herder.' Lezer, zo'n heerlijk getuigenis op de lippen veronderstelt de zalige wetenschap van het hart dat die God onze Herder is geworden door toegeëigend geloof. Het zalige bezit van die God drie-enig: Vader, Zoon en Heilige Geest.

Waaruit moet dit 'mijnen' van David worden verklaard? Uit het 'Mijnen' van God. De HEERE heeft David gemijnd en gezegd: 'Gij zijt van Mij en Ik ben voor u.' Is uw mijnen al verklaard in het Mijnen van God? Of kwam u niet verder dan in een uitgaande begeerte? Of hoorde u in uw ziel: 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde' (Jer. 31:3)? Werd de Middelaar weleens 'gemijnd' door aangrijpend geloof? Werd u al gelegd op Zijn schouder en gedragen in de stal van de schapen, om te ervaren: 'Ik, God, ben uw God' (Ps. 50:7)? O, zalig is het om de Drie-enige tot Herder te bezitten. Al de trouw en al de ontferming, al de macht met de tederheid van Zijn Herdershart staan ons dan ten dienste. Op de gehele weg, in voor- en tegenspoed, in leven en sterven. Met dit 'mijn' geeft het schaap zich volkomen over aan de Herder. Hij de mijne en ik de Zijne!

'Weet gij niet (...) dat gij uws zelfs niet zijt?' (1 Kor. 6:19) Het toe-eigenend geloof verwijdt het hart. 'Gij zijt mijn God, daarom zal ik U loven; o mijn God, ik zal U verhogen!' (Ps. 118:28)

Het zijn kostelijke woorden: 'De HEERE is mijn Herder.' Ik ben een nietig Adamskind, in zonde geboren en in ongerechtigheid ontvangen. Toch is de vlekkeloos heilige God mijn Behouder. Wij zijn zwakke stervelingen van wie de adem in onze neusgaten is en Hij Die door Zichzelf bestaat is onze Bewaarder. Ik ben een verloren zondaar en Hij is onze Redder. Zijn hand heeft ons bewaard toen wij Hem nog niet kenden. Hij was het Die ons heil bewerkte en Zijn milddadigheid

heeft voorzien in elk gebrek. Zijn lankmoedigheid verdroeg ons met groot geduld, waar ons hart zo menigmaal weerspanning was. Zijn armen droegen mij uit de kaken van de hel en Hij riep met Zijn stem om ons te vinden. Hij kwam van boven om ons te zoeken, want wij liepen allen op onze eigen weg. O eeuwig wonder, Hij nam ons op Zijn schouders om ons terug te brengen in de gemeenschap met de levende God. Hij heeft Zijn bloed gestort, maar de Heilige Geest heeft het ook aangebracht aan de wanden van het hart, opdat ons leven zou worden verlost van het verderf en onze ongerechtigheid zou worden verzoend. Mijn Herder is de HEERE, Die Zich aan de briesende leeuw waagde om ons te redden. Ik ben door genade rijk en vrij, Zijn vrijgekocht schaap. Hij leeft om Zijn recht te doen gelden op Zijn schaap, op Zijn eigendom.

Terwijl ik arm en beroofd ben en enkel gebrek in mijzelf vind, leeft Hij om al onze nooddrift te vervullen tot heerlijkheid. Hij is de bezitter van alles. Ben ik onwaardig en standvastig, Hij is vol van verdienste en onze ontrouw doet Zijn trouw niet teniet. Wij zijn zwak en weerloos, maar de HEERE leeft en Hij is almachtig en wij zijn Zijn gunst deelachtig.

In de schaapskooi daarboven zal Hij ons weldra binnenleiden, want Hij heeft gezegd: 'Nog een kleine tijd' (Joh. 12:35). 'Vrees niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven' (Luk. 12:32).

'De HEERE is mijn Herder.' De algenoegzame, volzalige, drie-enige God van het verbond, Die trouwe houdt en eeuwig leeft. Op die God, Vader, Zoon en Heilige Geest, mag onze ziel wegzinken en in het geloof mogen ons hart en onze mond zeggen: 'Mij zal niets ontbreken.'